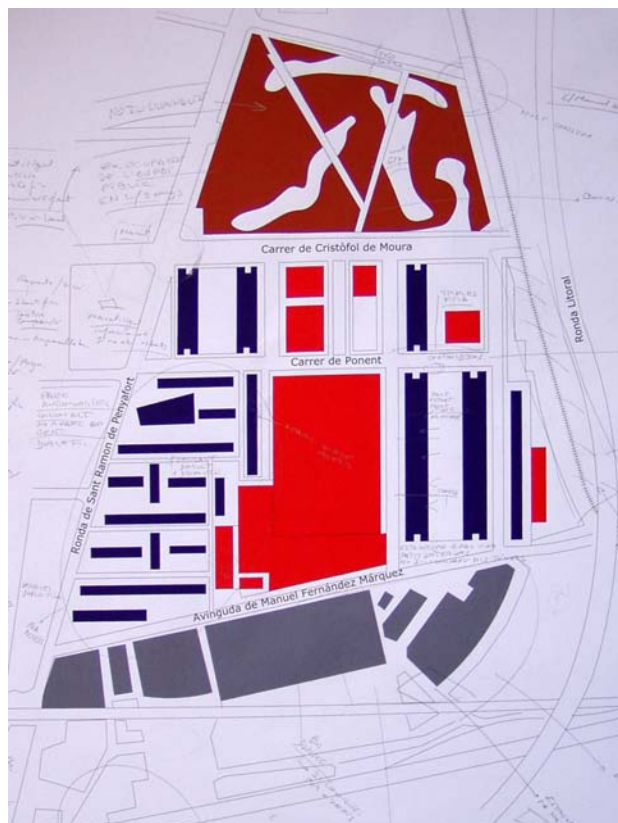

CARTOGRAFIES DE LA MINA

FASE 2

MOSSOS D'ESQUADRA

TALLER D'ESPAI PÚBLIC SEGURETAT I URBANISME

3 DE FEBRER DEL 2005

BARRI DE LA MINA DE SANT ADRIÀ DEL BESÒS

Centre de Recerca Polis
Universitat de Barcelona
Director: Antoni Remesar Betilloch
Tel: 93 333 34 66 ext:3720

Amb el suport
de:

CARTOGRAFIES DE LA MINA

Cr Polis (Universitat de Barcelona)

- Direcció:

Antoni Remesar, Tomeu Vidal

- Coordinació:

Núria Ricart

- Recerca:

Beatriz de Labra, Iris Viegas

1- TALLER DE SEGURETAT I URBANISME ____ 4

1.1-OBJECTIUS ____4

1.2-METODOLOGIA ____4

1.3-RECURSOS EMPREATS____4

1.3.1 Elements per a la reflexió____4

1.3.2 Plànols de treball ____7

2-TALLER AMB ELS MOSSOS D'ESQUADRA____9

2.1-DADES TÈCNIQUES ____ 9

2.2-RESULTATS I CONCLUSIONS ____10

2.2.1 Localització de les problemàtiques actuals del barri____14

3-NOTES____15

1- TALLER DE SEGURETAT I URBANISME

1.1-OBJECTIUS

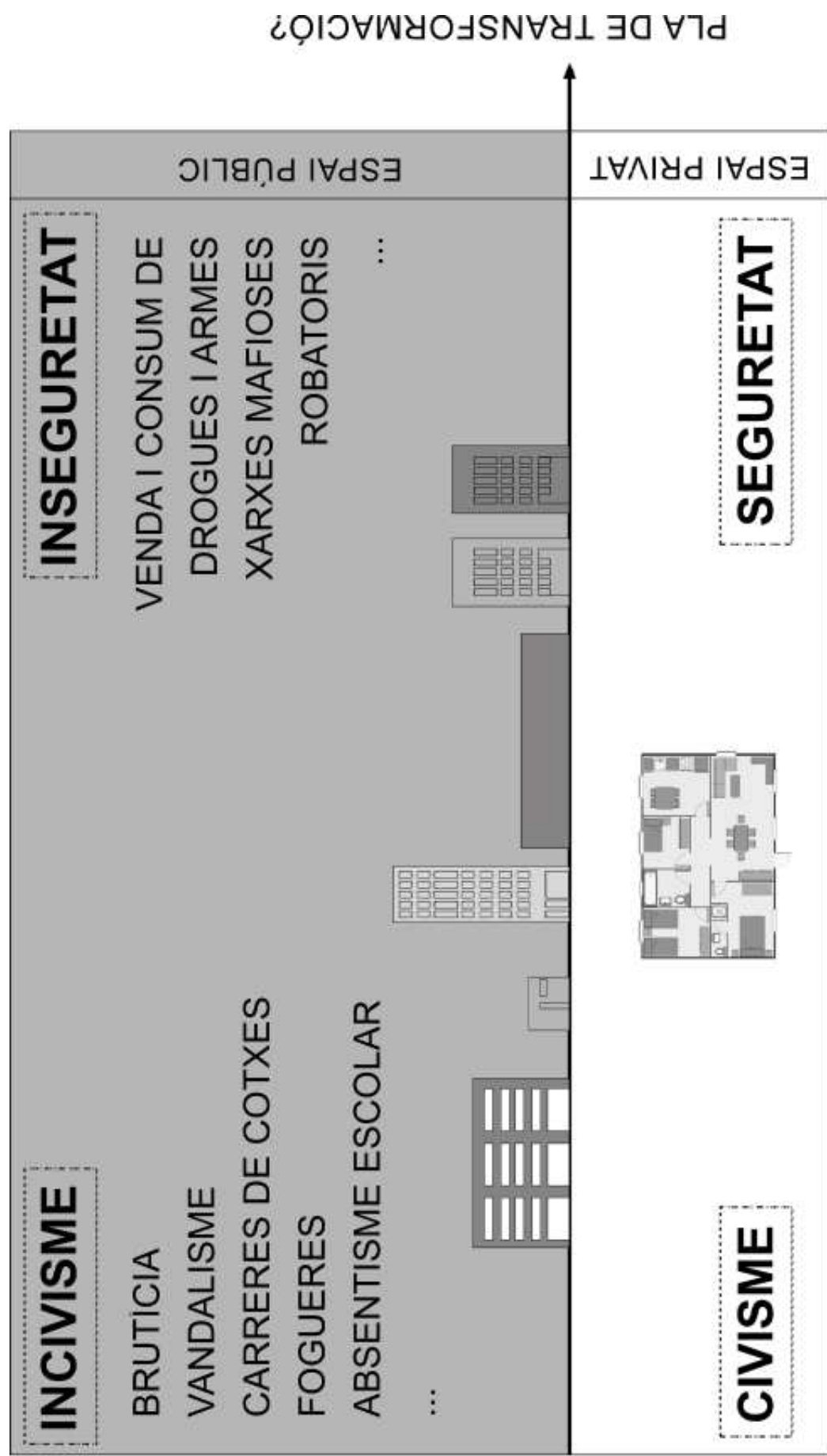
1. Analitzar quin tipus d'artefactes i dissenys urbans van a favor o en contra de la seguretat ciutadana i vial en l'actualitat.
2. Detectar els punts forts i febles del projecte de reurbanització de La Mina respecte el tema de la seguretat.

1.2-METODOLOGIA

1. Explicació general del projecte *Cartografies de La Mina*. Explicació del taller i dels seus objectius. Explicació de la 1ª fase a través del dossier d'exposició de les 1es Jornades sobre espai públic i un *mapa conceptual sobre seguretat i urbanisme* extret de lo recollit durant la 1a fase.
2. Treball sobre el passat immediat i el present:
  - 2.1 Sobre un *plànol actual* del barri en format dina1 es detecten els espais i les problemàtiques concretes.
  - 2.2 S'introdueixen altres paràmetres relacionats a través d'una *llegenda* amb temàtiques concretes sobre espai públic, per tal d'obrir el debat.
3. Treball sobre el futur:
  - 3.1 *Peri*. Solucions, potencialitats, punts dèbils i forts. Anàlisi i detecció de possibles problemàtiques que poden sorgir o solucions que es preveuen amb la transformació del barri.

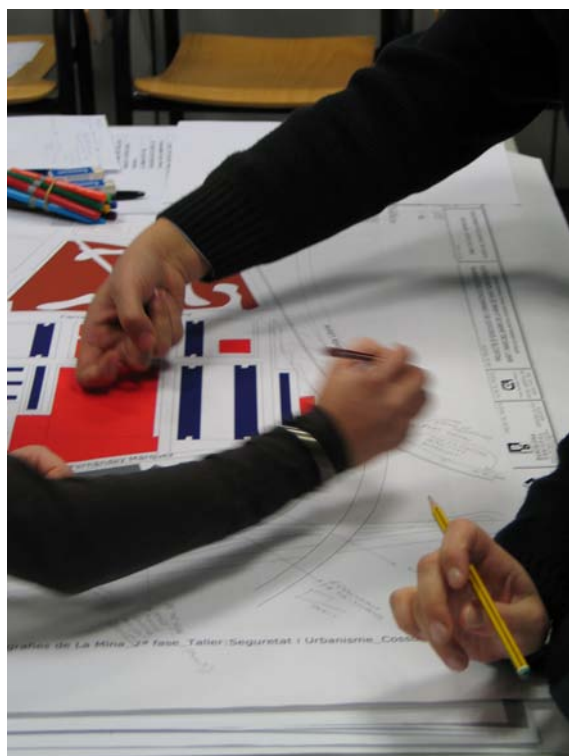
1.3-RECURSOS EMPREATS

1.3.1 Elements per a la reflexió

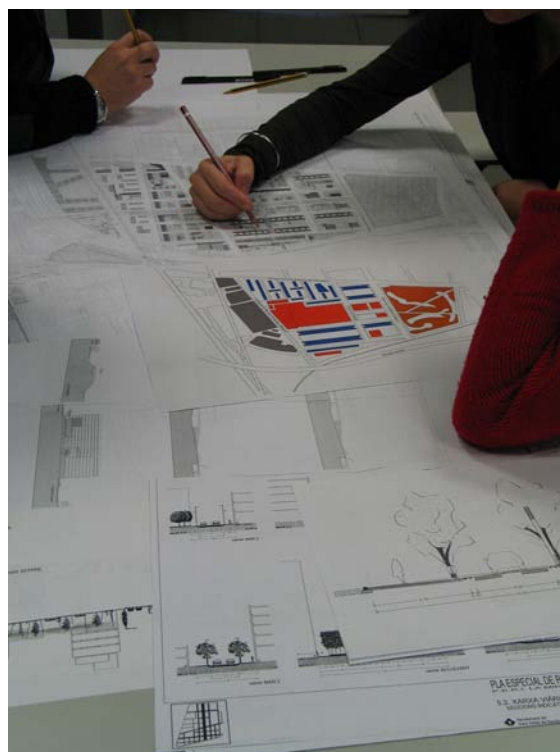

TEMES URBANS / TEMES TRANSVERSALS
MINA VELLA – MINA NOVA
TÚNELS, EDIFICIS, EQUIPAMENTS,... ESCALES, PORTERIES, COMERÇOS,... ENTORN DEL BARRI
EL PARC DEL BESÒS EL RIU LA CATALANA DIAGONAL MAR SANT ADRIÀ DEL BESÒS ESPAIS PÚBLICS
ESPAIS EN DESÚS ESPAIS AMB USOS IL·LICITS (HORES/ DIES PUNTA) BRUTÍCIA VIES DE CONNEXIÓ - MOBILITAT LLOCS DE CONCENTRACIÓ ACCESSIBILITAT / BARRERES ARQUITECTÒNIQUES MOBILIARI (MAL SITUAT / MAL USAT) VISIBILITAT/ CONTROL VISUAL/ VIGILÀNCIA IL·LUMINACIÓ (NIT / DIA) CONVIVÈNCIA DE CULTURES
LLEI GITANA, RELACIÓ PAYOS-GITANOS, RELACIÓ VEÏNS - ADMINISTRACIÓ,... PLA DE TRANSFORMACIÓ (PERI)
MINA - SECTOR LLULL TAULAT LA RAMBLA TALLS VERTICALS DEL SECTOR MART,... PASSATGES NOVA MOBILITAT - TRAMVIA

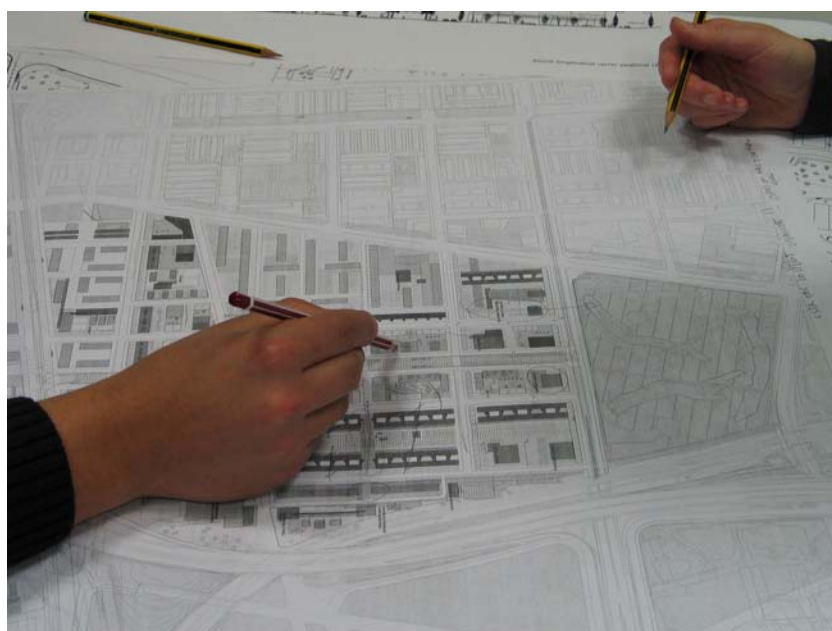
2.3.2 Plànols de treball

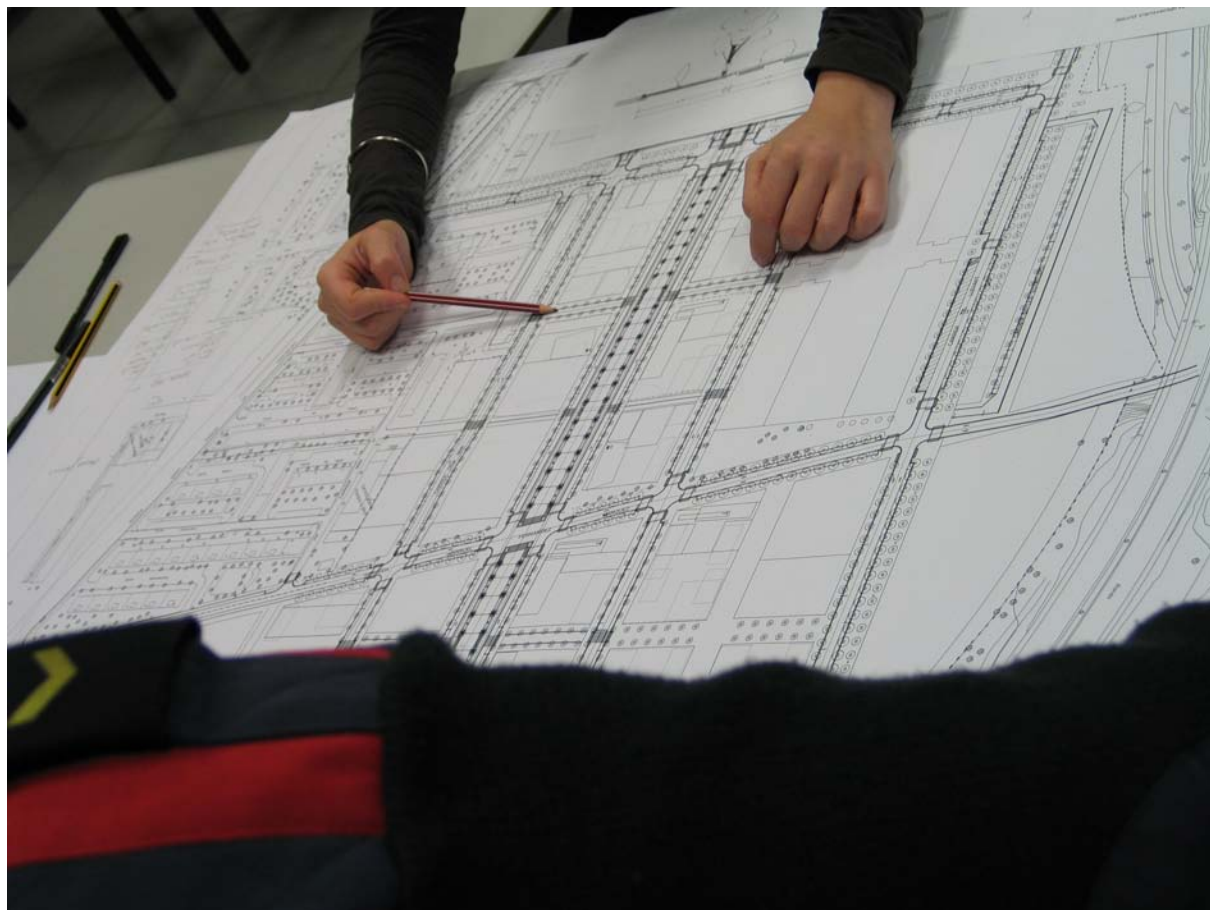
Barri de La Mina any 2005

La Mina, plànols actuals i futurs

Peri La Mina

Plànol de reurbanització del barri

2-TALLER AMB ELS MOSSOS D'ESQUADRA

2.1-DADES TÈCNIQUES

Projecte: Cartografies de La Mina

Tema taller: Seguretat i urbanisme

Data: 03-02-2005

Horari: 10:30 a 12 h

Número de sessions: 1

Lloc: Edifici dels Mossos d'Esquadra, Carrer Mart, Barri de La Mina, Sant Adrià del Besòs

Entitat / Associació: Mossos d'esquadra

Coordinador/a de l'entitat: Anna Choy

Participants (número de persones, nom i edat): 2 Mossos d'Esquadra (1 tinent, 1 caporal)

Dinamitzador/a: Bea de Labra, Núria Ricart (coord)

Equip del projecte: Cr Polis (UB)

Registre vídeo/fotografia/...: Iris Viegas

2.2-RESULTATS I CONCLUSIONS

DES DE L'APARICIÓ DELS MOSSOS:

2002: La Mina sembla ser una "Ciudad sin ley".

2003: Hi ha una ocupació de l'espai públic per part dels Mossos molt important, i l'arraconament del problema delictiu a l'interior de les escales i a diferents sectors del barri (punts negres). La pressió policial és molt forta contra la venda d'estupefaents.

2004: Baixa el problema del consum i s'exerceix menys pressió policial ja que La Mina està dins un àmbit més ampli de treball per part de la policia autonòmica.

APARICIÓ DEL CENTRE DE DIA: Es consumeix menys droga al carrer.

2005: Es valora positivament l'evolució delictiva al barri que passa de ser organitzada i tenir plena presència al carrer, a observar -en l'àmbit de l'espai públic-, problemes de brutícia i bandalisme. Aquestes problemàtiques, tot i que s'han d'erradicar, són menys greus a nivell de seguretat ciutadana.

PUNTS NEGRES I ZONES MORTES: Estructures no necessàries, amb poca il·luminació, sense visibilitat, ni bona comunicació. Es tracta de racons, sovint amb verdisses que són utilitzats per al consum de drogues, lo qual fomenta la inseguretat. Són llocs que faciliten l'anonimat i la marginalitat, l'abandonament de xeringues i la brutícia. Llocs que dificulten l'accés i el control per part de la policia. "LAS CASITAS" (ZONA URBIS-NOU EDIFICI IES): Zona en remodelació, però actualment molt degradat. Es consumeixen drogues, lo qual provoca problemes en tota l'àrea industrial de La Mina. Per exemple, la parada d'autobús de Fernández Márquez, molt propera a aquesta àrea, és un lloc on es percep inseguretat, agreujada per la manca d'il·luminació.

PARC DEL BESÒS: El problema general és que no hi ha gens d'il·luminació. També hi ha punts negres destacables:

Les muntanyetes, on hi ha bancs tapats per arbusts, lo qual complica el control visual, indispensable per a la seguretat;

l'àrea del parc més propera a la via del tren;

el racó superior del Parc on hi ha una altra zona morta aprofitada per heroïnòmans, etc. Es tracta del fossar-barrera de Manuel de Falla, a l'alçada del túnel.

Per altra part el parc ha estat un exemple d'ocupació de l'espai públic en 2, 3 anys. Actualment és utilitzat de forma cívica i normalitzada, han millorat els seus usos

des del 2002.

LATERAL DEL BARRI-ZONA VIA DEL TREN: Punt negre extens, perillós fins i tot per la policia per inaccessible.

MOBILIARI URBÀ:

No són adequats elements que en un cas límit puguin servir de barreres o fins i tot de barricades. Com per exemple els contenidors d'escombraries, els quals són a més mal utilitzats. Seria millor tenir contenidors subterranis.

MINA VELLA: És un àmbit poc accessible i una mica laberíntic. Al haver-hi molts cotxes, l'accessibilitat interna tampoc no és bona i hi ha problemes d'aparcaments (en doble fila i sobre l'acera). Els carrils dels automòbils, al ser d'un sol sentit, no faciliten el trànsit per la zona. Per exemple, per anar de la Comissaria al Cap (Centre d'Atenció Primària), hi ha tanta dificultat en travessar aquesta part del barri que és millor sortir a la Ronda de Sant Ramon de Penyafort, i tornar a entrar per Fernández Márquez.

MINA NOVA; ZONA CAMARÓN / VENUS-SATURN:

IMATGE GENERAL: Espais urbans que donen la impressió de ser molt estrets i foscos, no respiren. Els edificis ténen una imatge degradada i d'amuntegament de persones ("hacinamiento"). Les alçades dels edificis són massa altes, lo qual reforça la imatge caòtica i deshumanitzant. A més el color de les façanes també emfatitza aquesta imatge, és un aspecte negatiu que la roba estesa i la imatge global anàrquica reforcen. La sensació general és de descuït i deteriorament. La imatge d'aquests espais és de caos.

TÚNELS DELS EDIFICIS: Es tracta d'espais sense il·luminació ni visibilitat. Solen estar bruts i degradats.

EDIFICIS: El control visual per part dels Mossos és molt baixa, tant en els espais oberts com dins dels edificis; els patis interiors, les escales i els terrats es fan difícils de controlar. En concret, les terrasses superiors, tot i que són útils per a possibles desallotjaments (incendis,...), etc. són utilitzades de forma il·lícita i per a fins il·legals.

Escales: Degut a la presència policial, el consum i venda de drogues s'ha relegat fins quasi a l'interior de les vivendes. Ha quasi desaparegut de l'espai públic i s'ha endinsat a les escales. La manca d'implicació dels veïns dona facilitats perquè això

continui ja que no estan organitzades comunitàriament.

Algunes de les escales més problemàtiques estan molt degradades.

USOS INADEQUATS:

FOGUERES: Forma part de la cultura gitana. Són tolerades si la causa és el dol, no per fer graellades.

ESTACIONAMENT INADECUAT: Dobles i triples files, aparcament sobre acera. Hi ha molt volum d'automòbils al barri, també molt abandonament per compra-venta de 2ª mà i per robatori.

LO ROBAO: Es tracta d'un mercat il·legal d'objectes robats qua ha anat perdent força els darrers anys. Actualment ja no hi ha objectes robats, només infraccions ordinàries. El mercat il·legal ha anat canviant de lloc fins situar-se darrere del mercat normal. Aixó fa que l'encreuament entre Sant Ramon de Penyafort i Cristòfol de Moura sigui alguns dies conflictiu, amb brutícia i aparcaments en doble fila.

ASPECTES CULTURALS DEL BARRI:

ENDOGÀMIA: Els veïns i veïnes de La Mina no solen sortir del barri, amb tots els problemes socials que això comporta. Es tracta d'una col·lectivitat un tant endogàmica, tot i que les connexions metropolitanes de l'àrea són actualment molt bones.

VEÏNS VS MOSSOS: La policia es vista com enemiga del veïnat per un costat, però per l'altra és la responsable de tot el que passa al barri. Es fins i tot el referent de l'autoritat. Tot problema, per mínim que sigui ha de passar pels Mossos i que ells derivin cap altres cossos com els bombers. Tant és així, que s'ha arribat a un cert respecte i identificació en l'espai públic (ja no es pateixen agressions des dels balcons, etc.). La policia controla què passa al barri, però els veïns també controlen què fa i que no fa la policia.

MOSSOS VS VEÏNS: Molts veïns no utilitzen els serveis com haurien de fer-ho, els infrautilitzen, però després es queixen. Ningú no denuncia, ningú no veu res,...No hi ha implicació ni responsabilització per part de la ciutadania.

Per altra part, qualsevol problema es magnifica. Es dóna la sensació d'un cert anclatge en el passat.

MOSSOS VS ENTITATS: La Mina és un dels barris amb més riquesa associativa i possibilitats de participació, tot i així, les entitats semblen estar anclades en el passat i deleguen massa en l'administració. Falta implicació; falta responsabilitat.

Es deleguen moltes coses en el cos dels Mossos, aquests ténen doncs funcions ampliades. Contradictòriament, no es denuncia prou, es té por a la policia i a passar per un "traïdor".

INSEGURETAT: Un sector dels veïns del barri percep la inseguretat i l'incivisme com un greu problema que relega a l'espai privat la seguretat i l'ús normalitzat de l'espai. Els Mossos participants coneixen aquesta mirada, però argumenten que és exagerada i que per altra part les persones cíviqes i "normalitzades" no fan ús de l'espai, no se l'apropien. Expliquen que el nivell objectiu de delictes al barri és molt baix, i que per tant aquesta visió està distorcionada. També argumenten que el que no és normal és aquesta mirada tant dramàtica. La gent té una por irracional, té una imatge del barri que no obeeix a la realitat. És una imatge distorcionada, en la que es percep que l'incivisme i la inseguretat s'apoderen de l'espai públic per complet. La brutícia fomenta aquesta imatge negativa.

CULTURA GITANA: La cultura gitana funciona a base de clans familiars, etc. La policia s'ha, en certa forma, adaptat a les condicions del barri.

PLA DE TRANSFORMACIÓ URBANA (PERI):

PÀRQUINGS SUBTERRANIS: L'aparcament subterrani (CONTROLAT!) es veu molt positiu per al barri pels problemes d'aparcament actuals, ja que el volum de cotxes en ús i abandonats és molt elevat.

PUNTS NEGRES: **LA MÀXIMA VISIBILITAT EQUIVAL A LA MÀXIMA SEGURETAT.** Es valora el que s'anomena **AMPLITUD** de l'espai urbà, identificada amb: la sensació de moviment, obertura, control visual, bona llum i bona il·luminació per la nit, no laberints ni amagatalls. És a dir, **l'antítesi dels anomenats ESPAIS NEGRES.** Un aparcament superficial racional, un bon ús dels contenidors (a poder ser subterrànics), una bona disposició del mobiliari públic i una xarxa vial ben connectada són uns dels elements que poden anar en contra de dits espais.

NOVA RAMBLA I CARRERS TRANSVERSALS: Són valorats positivament ja que uniran dues Mines diferents. Facilitarà l'accessibilitat a La Mina Vella i anirà a favor dels espais amplis definits anteriorment.

3.2.1 Localització de les problemàtiques actuals del barri

MINA NOVA

TÚNELS DELS EDIFICIS: Es tracta d'espais sense il·luminació ni visibilitat. Solen estar bruts i degradats.

EDIFICIS: El control visual per part dels Mossos és molt baixa, tant en els espais oberts com dins dels edificis; els patis interiors, les escales i els terrats es fan difícils de controlar. En concret, les terrasses superiors, tot i que són útils per a possibles desallotjaments (incendis,...), etc. són utilitzades de forma il·licita i per a fins il·legals.

ESCALES: Degut a la presència policial, el consum i venda de drogues s'ha relegat fins quasi a l'interior de les vivendes. Ha quasi desaparegut de l'espai públic i s'ha endinsat a les escales.

PARC DEL BESÒS: El problema general és que no hi ha gens d'il·luminació. També hi ha punts negres destacables:

Les *muntanyetes*, on hi ha bancs tapats per arbusts, lo qual complica el control visual, indispensable per a la seguretat; l'àrea del parc més propera a la *vía del tren*; el racó superior del Parc on hi ha una altra zona morta aprofitada per heroïnòmans, etc. Es tracta del fossar-barrera de *Manuel de Falla*, a l'alçada del túnel.

LO ROBAO: Es tracta d'un mercat il·legal d'objectes robats qua ha anat perdent força els darrers anys. Actualment ja no hi ha objectes robats, només infraccions ordinàries. El mercat il·legal ha anat canviant de lloc fins situar-se darrere del mercat normal. Aixó fa que l'encreuament entre Sant Ramon de Penyafort i Cristófol de Moura sigui alguns dies conflictiu, amb brutícia i aparcaments en doble fila.

LATERAL DEL BARRI-ZONA VIA DEL TREN: Punt negre extens, perillós fins i tot per la policia per inaccessible.

MINA VELLA: És un àmbit poc accessible i una mica laberíntic. Al haver-hi molts cotxes, l'accessibilitat interna tampoc no és bona i hi ha problemes d'aparcaments (en doble fila i sobre l'acera). Els carrils dels automòbils, al ser d'un sol sentit, no faciliten el trànsit per la zona. Per exemple, per anar de la Comissaria al Cap (Centre d'Atenció Primària), hi ha tanta dificultat en travessar aquesta part del barri que és millor sortir a la Ronda de Sant Ramon de Penyafort, i tornar a entrar per Fernández Márquez.

"LAS CASITAS" (ZONA URBIS-NOU EDIFICI IES): Zona en remodelació, però actualment molt degradat. Es consumeixen drogues, lo qual provoca problemes en tota l'àrea industrial de La Mina. Per exemple, la parada d'autobús de Fernández Márquez, molt propera a aquesta àrea, és un lloc on es percep inseguretat, agreujada per la manca d'il·luminació.

3-NOTES

¹ Remesar, A; Vidal, T; Valera, S; Salas,X; Ricart,N; Hernández, A; Remesar, N.A **CP Boxs. Caminho do Orient: Poblenou e La Mina (Barcelona), participação criativa com a metodologia das CPBoxes** en: Brandao, P; Remesar, P. (Ed) **Design Urbà Inclusiu: Uma experiência de projecto em Marvila."Fragments e Nexes"** Editorial: Centre Português de Design. Pgs: 156-181, Lisboa (PORTUGAL), 2004